„ЗАСТАВА“ излази редовно средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 63. У Новом Саду у петак 25. априла (7. маја) 1886. ГОДИНА XXI

НА ПРАГУ СКУПШТИНСКИХ ИЗБОРА.

Београд, 23. априла.

Још неки дан (у суботу 26. априла), па ће доћи до скупштинских избора. Пре месец дана ја сам у „Застави“ заступао мишљење, да ће на тим изборима народ тешко победити, јер ће Гарашанин учинити све, да до тог не дође. Победа опозиције над напредњацима, много је тешка. У Србији ће се бирати 120 посланика а четврти део т. ј. 40 посланика наименоваће краљ, управо влада. Напредњаци дакле имају 40 сигурних посланика. Ако дакле опозиција хоће да победи, она мора од 120 изабраних посланика изабрати најмање 81, а влада не сме добити више, но 39 посланика. Да је по правди, хоћу рећи, да избори теку по закону, напредњаци не би добили ни 3 посланика, али ако употребе све шеретлуке и неправду, могу лако изабрати од 120 посланика 41, и тада са наименованим посланицима имају већину.

Ето ћу укратко да вам наведем, шта је до сад учинила влада да осигура себи изборе. У понедељак 21. априла изашла су два указа краљева. Први указ укида „ванредно стање“ за целу земљу, а други указ повраћа слободну штампу и слободу зборова. На први поглед изгледа као да је влада ударила бољим путем, но није тако: Влада је укинула ванредно стање, да се мало омили народу, а слободу штампе и зборова дала је народу због тога, што се најјача странка у земљи, странка радикала, поцепала. Тај расцеп је тињао, он није могао свом жестином да избије на површину, јер није имао где. С тога је Гарашанин похитао да даде својим противницима прилике и права да се гложе. Као вели: „Ево вам слободе писања, ево вам слободе удруживања па се гложите и цепајте до миле воље.“ Да није дошло у радикалној странци до расцепа, Гарашанин би најмање сад дао слободу штампе и удруживања. Међутим изгледа да се ту мало пребацио, јер исти дан кад је горњи указ изашао, расцеп међу радикалима легао је донекле, бар се не шири даље. Радикали се сложише да бирају свугда где су у већини своје посланике, а погодбу с либералима да оставе за згодније време.

Вама је познато, да су у Србији, изузимајући вароши, избори посредни, т. ј. народ бира прво поверенике, а повереници бирају посланике. Избор повереника је докончан, а како је текао видићете најбоље из некојих извештаја, који стигоше из унутрашњости Србије, а који гласе овако:

Из среза јасеничког јављају: Овде је по неким селима извршен избор повереника **око поноћи**. (Може се мислити с каквим безобразлуком газе напредњачке власти законе, кад чак овака безакоња чине.

Из Петровца јављају, да је начел. среза млавског уништио избор повереника у селу Лопушнику, јер су изабрани сви опозиционари, и наредио нов, припретив кмету да ће га не само раскметити но и најстрожије казнити, ако не изабере људе које он хоће.

О избору повереника у општ. Лишанској у срезу драгачевачком јављају, да је сресни писар Илија Аврамовић са још једним писарем сресним, тринаест жандарма и пет пандура дошао у село, позвао десет људи, — грађана и са њима извршио избор повереника Овакав избор повереника наравно неће се уништити нити наредити нови избори, а избори, где су изабрани опозициони повереници, свуда се, као што јављају, на врат на нос уништавају, а наређују нови.

Иначе јављају из среза гружанског, да је сресни капетан позбацивао многе кметове, а наместио нове. Тако су исто почела и хапшења.

Из овога можете видити да народу остаје двоје: Или да отрпи неправду, па да скоро извесно подлегне, или да се побије при изборима. Но поред свег тога у Београду опозиција није клонула духом. Она се још увек нада победи а у Београду, који бира два посланика истакла је опозиција Раку Миленковића столара који припада радикалној странци и Јову Кремановића трговца, који припада либералној странци. Београдска опозиција гласаће слошке за ова два кандидата и нада се успеху. Ми искрено желимо да се не превари. J.

Политички преглед

У угарском сабору тече расправа законског предлога о „ландштурму“. У седници од 4. маја говорио је после референта министар домобранства Фејервари. Он је тако сладио и у звезде ковао зак предлог о „ландштурму“, да би онај ко би у његове речи поверовао, мислио да је „ландштурм“ по нашу домовину права благодет. Значајно је да је министар споменуо, да ће се „ландштурм“ још у мирно доба организовати и да ће „ополченици“ потпомагати за трајање рата редовну војску. — Затим је говорио члан умерене опозиције Ернуст против предлога. Овај законски предлог нема толико за своју циљ организацију „ландштурма“, колко да продужи рок војничке дужности. Он и цела умерена опозиција неће гласати за законски предлог. Ваднаји ма да припада Тисиној странци нашао је у законском предлогу ипак неке мане. Он се страши једино од околности што интернационално није ујемчено респектирање ландштурма, и што ће у рату противничка војска моћи са ополченицима поступати као са простим разбојницима, а не као са редовном војском. Лич говори против предлога. Не треба гледати на велики број војске, већ главну пажњу треба обратити на ваљано стратегично образовање трупа, односно њихових вођа — официра После Гајари-евог говора за предлог седница је закључена.

Грчко питање. Са последњим одговором грчке владе нису нимало задовољни у Лондону. У доњој кући енглеског парламента изјавио је Гледстон да је рок за одговор Грчке, протекао још 3 маја после подне у 5 сати, но до тог времена није стигао никакав дефинитиван одговор. У Паризу гледају много симпатичније на развој догађаја у Грчкој. Јавно мњење јако се интересује за грчке ствари. Ултиматум велесила осуђује се, јер је тиме ситуација јако погоршала. Француска влада развија највећу делатност да силе умири и да грчку приволе на попуштање. Дипломатска ситуација у Атини јако је запета. Ако силе захтевају гаранције од Француске да се грчка војска обезоружа, Делијанис неће пристати на то, јер би то захтевање била увреда по грчку владу.

У Македонији влада, како с поуздане стране уверавају, подпун мир, премда бугарско становништво много пати од турских власти. „Независност“ доказује да би Бугарска у интересу заштите бугарски права у Македонији најбоље учинила када би настојала приближити се Турској а када се ово неби дало извести да се споразуме с Грцима и Србима. Међу опасностима које прете Бугарској, наводи тај исти лист и ту могућност, да би се могла Русија споразумети с Аустро-Угарском о деоби источних балканских провинција тако, да би Русија освојила Бугарску и Румелију а Аустро-Угарска Македонију. Бугари, нарочито македонски, да би у таквом случају волели бити под Аустро-Угарском, јер неби изгубили своју народност и слободу, дочим би Бугари под руским господством посве изгубили своју неодвисност.

Конзуларна конвенција Србије и Турске. Н. Б. Дневник пише: Од неколико дана продужени су преговори између наше владе и порте о закључењу конзуларне конвенције. Са преговорима се овде дотле дошло, да ће се већ ових дана потписати привремена конвенција.

Бугарске жељезнице. Из Софије јављају, да је бугарско друштво, које је примило да гради жељезничку пругу Цариброд — Софија — Вакарел престало са радом и да је сва обавеза остала на предузимача Гретова. Међутим су у Софију већ пристигли заступници једног белгијског и једног немачког друштва, које за грађење жељезнице нуди, како из Софије јављају, повољне услове.

ДОПИСИ.

Ст. Футог. (Немила појава у нашем женском свету.) Ми не можемо да схватимо откуда је то, да се из нашега места само неповољне вести јављају. Или се јавља о неслози српској, или о чудима, која чини српски свештеник и т. д. Кад и кад само појави се по која радосна вест, но оне пређашње их на брзо помраче. И ова ствар о којој хоћу да пишем није радосна него жалосна, веома жалосна. Но ова ствар не може се толико пребацивати људима, него „женама“. Многи читаоц ће се зачудати, откуд то, да се и о женскињу кад и кад мора рећи која реч у јавним гласилима; али сад је на жалост тако. Жао ми је што баш мени допаде та немила дужност у део, да пребацујем нашем женскињу, е али се ником не може опростити, ко кривим путем пође.

У нашем месту постојао је филијал друштва „Црвенога Крста“; тај филијал је сад из мени непознатих узрока престао У филијалу беше осим Немица и Мађарица и неколико Српскиња. Сад кад је филијал престао, дође римокатоличком пароху г. Јосифу Ајглу корисна (!) мисао у памет, он намери да у Футогу оснује уз припомоћ женскиња „оводу“ (забавиште за децу). Лицем на други дан ускрса сазове он збор женскиња без разлике вере и народности. Збор се састао, али је био врло слабо посећен никога видесмо на збору, јер осим неколико немачких и мађарских госпођа и 2—3 Српкиње не беше ту више никог. Најодличније госпође њихове не одазваше се позиву свог свештеника (а наше баш најодличније дођоше). На збору разложи госп. Ајгл значај „оводе“, за тим каква би то корист била по све становнике футошке, кад би се „овода“ основала. И наше госпође Српкиње дадоше се завести лепим речима његовим и кад их он позва, да што више раде међу српским живљем за „оводу“, оне заиста обећаше да ће то чинити, и на жалост чине оне то са пожртвовањем.

Српкиње раде и заузимају се за „оводу“, а немачке најинтелигентније женске нису за оснивање „оводе“. Ми не би марили, што би Немци себи

ЛИСТАК.

ИЗ ГРАНИЧАРСКОГ ЖИВОТА.

III.

Добро се не враћа увек с добрим.

Бата-Јова је свршио свој посао. Испекле се кобасице и печење, па седосмо за вечеру. После вечере оде женски свет с децом да спава, а ми остасмо, да покрај чаше вина коју рекнемо и запевамо. Ја сам им певао новије народне и уметничке песме, али све то није им се бог зна како допало, те бата-Јова са чика-Марком и Савом окретоше певати своје старе песме о Книћанину, Дракулићу, Кошуту, Миклу и о другим људима и догађајима из 1848-ме године.

„Баш ми од срца иде та песма“, рече Сава, кад су свршили песму, у којој се грди Дракулић и у којој се вели, да нико више с њиме војевати неће, јер издаде Србе на каналу (Перлезу.)

„Бадава,“ прихвати бата-Јова, „право вели наша пословица: чини зло, па се бој; чини добро, па се не кај! Ето, народ не може још ни сад да заборави зло, што му је Дракулић учинио, па за то га и ружи у песми.“

„Да видиш, није баш ни тако, као што ти велиш,“ примети чика-Марко. „Та пословица не ваља ни за шта, те би истинитије било, кад би се рекло: „чини добро, па се кај!“ него: „чини добро, па се не кај!“ Народ до душе у песми проклиње Дракулића, али то му није ништа нахудило, али ето сиромах Завиша Милунов из села С. учини добро, па је богме платио за то главом.“

„Завиша Милунов?“ упита бата-Јова.

„Да“ одговори чика-Марко.

„Име ми долази познато, али не могу никако да се сетим на њега, вит шта је било с њиме“, рече даље бата-Јова.

„И ја не могу да се сетим, а опет ми се чини да знам све,“ примети Сава.

„Да богме да морате знати“, рече чика-Марко. „Ко се јако не би сећао Завише Милунова из села С.! Та лепшег, већег и бољег човека није било у свој милицији и паорији.“

„Ама ко ће то бити?“ мучио се бата-Јова да погоди.

„А има ли још кога од његове вамилије у селу? Ја познајем и најмању децу у С. Само ми реци кога од вамилије, те ћу се одмах сетити“, рече Сава.

„Нема никог од вамилије. Сви су до једног изгинули несретне 1848-ме године. И несретни Завиша, и жена му са децом, и отац и мати му, сви су до једног изгинули,“ одговори чика-Марко.

„Аха, сад знам!“ ускликну бата-Јова. „Јако како не бих се сећао оваквог човека, као што је Завиша био. Та он је наш понос био. Хеј, ал јадно сврши несретник! Бог да му душу прости!“

„Амин!“ додаде Сава. „Сад га се и ја врло добро сећам. Вечна му памет!“ и подиже чашу, куцнувши се с осталима и самном, а ми сви за њим рекосмо: „Вечна му памет!“ па искаписмо чаше.

„Ала и беше то човек!“ рече чика-Марко, бришући рукавом брке. „Чисто као да га данас гледам! Беше читавом главом већи од мене, а богме нисам ни ја мали. Па после она прса и плећа, оне змајевске очи и они дуги црни брци, ех! та беше прави соко. Кад га је обрштар први пут у Белој Цркви видео, дуго га је гледао, а Завиша стоји као бор и гледа као соко, па му онда приђе обрштар, удари га по рамену и рече му, е да ли није како год од колена оног Милош Обилића или Краљевића Марка, што их ми у нашим песмама спомињемо. Завиша се само на то смешио и одговори, да није тог колена баш, али Обилићева крв тече и по његовим жилама. „Видећемо на бојишту,“ одговори обрштар. „Можда ћемо скоро у Италију — настави обрштар — па ако си и у истини такав јунак, какав си на очима, онда ћеш бити парев барјактар.“ Али богме Завиша не виде Италије, јер се у том и код нас свет почео бунити и већ се проли ла крв код Варадина и Карловца, па кад је Завишино село требало да машира у Италију, Завиша се први побуни, а за њим сви војници. Затворише стражмештра и лајтнанта и сви се упишу у народну војску. Међу тим како који дан све црње и горе. Крв се већ свугде по Банату и Бачкој лила. Робило и палило се свугде. Мађар ударио великом силом на нас, а нами опет дођоше Србијанци у помоћ, те смо се тако могли држати . . . Једног дана побисмо на друму једну чету мађарских црвенокапаца, који су долазили белоцрквањским Немцима у помоћ. Гонећи тако душмана, упадосмо у немачко село К., куда су се црвенокапци повукли и склонили. С нами је било и нешто Србијанаца. Пред селом дочекаше нас црвенокапци, а Немци их потпомагали, но ми опалимо плотун два, па јуриш. Непријатељ се није дуго држао, већ брзо окрене леђа, па куд који. Србијанци су почели одмах пљачкати, јер веле, није нам се село предало. већ смо га крвљу освојили, што је да богме сушта истина била. Завиша пак као народни лајтнант постави страже и нареди, да у помањим четама тражимо црвенокапце, одузимамо од људи оружје и убијемо сваког, ко нам се оружјем противи. Србијанци пак растурили су се по селу, па, као што ми један од њих рече, узимаху од душмана око за око, зуб за зуб. Ја сам ишао са Завишом и с још неколико момака. Уједаред чусмо у једној кући прво пуцањ па онда ужасно женско запомагање. Завиша јурне у ту кућу, а ми сви за њим. Но имали смо шта да видимо. На земљи лежи трупина једног црвенокапца без главе, а глава му лежи на једно десет корачаји од тела. Страшно је то било и погледати у ту главу. Очи се преврћу, језик још блебеће, а сва је упрљана крвљу и прашином. Одма поред те главе клечи жена, а један Србијанац је ухватио левом руком за косе, у десној пак држи замахнут крвав ханџар, те тек што јој не одруби главу. Недалеко од њих вриште деца, а други један Србијанац замахнуо ханџарем на као крпа бледог човека, који је сав дрхтао и који је био већ више мртав но жив. Завиша је као стрела полетео и задржа руку оном Србијанцу, што хтеде жени одрубити главу.

„Не за бога, брате! Не срамоти српско име твоје, те да српским ханџаром сечеш женске главе!“ узвикну Завиша, а ми смо међу тим задржали оног другог Србијанца, да не посече кукавног Немца.

„Ма по богу браћо, јесте ли ви луди?“ рече један од Србијанца. „Та ми мал што не платисмо главом, а ви сад хоћете, да штедимо неверну крв.“

„Зар да поштедимо ову кују,“ рече други Србијанац, који је хтео посећи жену, „која

основали оводу, али нас дира, да се пеке (не све) српске госпође заузимају за оснивање њено. Ако је Србима у Футогу нужно дечије забавиште, то нека се футошке Српкиње на врсне Сомборкиње угледају, које основаше себи српску оводу, ма да постоји и мађарска овода, па нека и оне у Футогу, где је српски живаљ у већини, оснују себи српско забавиште за децу, у коме ће се дечица српска васпитати у српском духу, а не да се из малена васпитавају духом туђинским, јер шта долази после оводе? — „Клостер инштитут“ и друге подобне школе. Али ми се надамо, да ће футошке госпође српске за рана увидети, да им овај пут, којим греде, неваља, а најпосле надамо се од Срба родољуба у Футогу, да ће уздржати у женама жицу родољубља, те неће допустити да им женскиње оснива мађарско-немачку оводу.

Да ли ће се футошке Српскиње за времена покајати, то идемо да видимо. **М. В.**

Вести из места и са стране.

☛ Због празника Ђурђева дана излази овај број на по табака.

Анексија Босне и Херцеговине. Полузванични листови доносе вест, да се у овај пар у меродавним круговима много говори о томе, да краљ посети Босну. Његово Величанство је то хтело и пређе учинити, али је посета изостала, јер би тај пут морао за собом повући анексију Босне и Херцеговине. Сад је већина меродавних кругова за то, да та посета буде Значи ли то да су се меродавни кругови изјавили за брзу анексију. Ако је тако: чини нам се добро бити веће.

„Коло младих Срба“ у Будимпешти приређује у спомен књижевних заслуга неумрлога српскога песника и књижевника Дра Јована Суботића дана 27. априла (9. маја) 1886 г. у 3 сата после подне у надзорничкој дворани Текелијана завода за свечану седницу. Дневни је ред свечане седнице: 1. Председник Лаза Милошев отвара седницу. 2 Лаза Секулић говори пролог у почаст покојном Дру Јовану Суботићу. 3. Стеван В. Поповић говори „О књижевном раду Дра Јована Суботића.“ 4. Јован Максимовић чита „Вруничку кулу,“ баладу Дра Јована Суботића.

Болничка задруга трговачке омладине у Новом Саду приређује у прославу свога десетогодишњег постанка 3. (15.) маја 1886 год. у дворани српског народног позоришта игранку у корист задружног фонда, — на коју се позива грађанство.

Монопол дувана у Србији. У Београду се бави директор бечке лендербанке Хан и Др. Рапапорт. Они су дошли у Београд да преговарају с министром финансија о извођењу монопола дувана. „Н. Б. Дневник“ дознаје пак, да се од стране српске владе ради на томе, да се уговор са Лендербанком раскине и да сама држава узме монопол у своје руке. О овој ствари вели „Самоуправа“: „Изгледа као да није сасвим немогуће, да господа монополисте оду из Србије празних шака“.

Ватрогасна свечаност у Н. Саду. По закључку главне скупштине ватрогасног друштва, да се десетогодишњица главног команданта г. С. Пеције Поповића на свечан начин прослави, обавио се тај акт 4. априла, као на дан патрона ватрогасног друштва. У 8 сахати у вече носили су ватрогасци бакљаду до свог команданта, а после тога била је заједничка вечера. Пошто међу ватрогасцима има много, који су десет година чланови тог корисног друштва, они су том приликом славили заједнички своју десетогодишњицу.

Чивуте гоне у Русији. Из Русије стижу гласови о гоњењима Чивута. Први дан ускрса напао је народ у Одеси на чивутске станове и дућане. Народ је поробио дућане и ранио два Чивутина. Што није пало више Чивута има се приписати полицији, која је растерала народ. У Севастопољу било је такође антисемитски немира Војска је морала чинити употребу од оружја, те су многи рањени.

„Матица Словеначка.“ Јавља се из Љубљане: 29. о. м. Главна скупштина књижевнога друштва „Матице Словенске“ изабрала је једногласно дра. Ватрослава Јагића, свеучилиштнога професора у Бечу, својим почастним чланом. Закључила је даље, да се кости чувен га слависте Копитара, пренесу у Љубљану.

Кратке вести. Из Босне се иселило пре неколко дана 15 мухамеданских породица (60 душа) у свет. Знак задовољства! — У Цицтмарку био је земљотрес после чега је падао дуго силан снег. — Страни листови дознају из Београда, да се у министарству војном ради на образовању нових десет батаљона пешадије у сталноме кадру. — По решењу српског војног министарства ослобађају се ђаци у Србији ове године од војничке дужности. — За генералног Српског конзула у Лондону именован је Х. В. Кристмас. — Друмонтова књига „Чивуска Француска“ распродана је у 25.000 примерака. — Загребачки трговац Вуковић који је продавао смотнике у облику чизме са натписом: „Живио Гржанић!“ осуђен је на 100 фор. глобе или 20 дана затвора. — У Новом Саду падао је данас у четвртак снег. — 300 зидара штрајкују у Берлину. — Усљед догађаја у Новом Черкаску затворено је до 300 нихилиста. — У Смолању ударио је гром у једну гостионицу, која је после сасвим изгорела. — У мађарском селу Елеку одгризао је муж жени нос, што га је она у свађи полила врућом водом.

Критика.

„Помози се сам, помоћ' ће ти и бог.“ Књиге за народ, свеска пета Издаје „Матица Српска“ из задужбине Петра Коњевића. За народ написао проф. др. Ђорђе Дера. Штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Цена 10 новчића.

(Наставак.)

Г. писац књижице „Помози се сам, помоћ ће ти и бог“ чини одмах у почетку две главне погрешке. Прва му је, што прецењује самопоуздање, а друга му је, што не познаје дубље узроке, са којих народ страда и пропада, те је својевољно, не обзирући се на фактично стање, у својим мислима конструјисао план за спасење и срећу људства и пронашао понацеу — универзални лек — у самопоуздању, у чему у осталом у борби за опстанак управо и не оскудева народ.

Да расветлимо и једну и другу погрешку!

Глорификујући самопоуздање, г. писац долази до тврдње, да је само оно кадро, да створи човеку срећу и задовољство на овом свету, а за потврду својих речи наводи примере из старије и новије историје. И ја јако ценим самопоуздање и држим, да је неопходно нужно у свакој борби, али ја њему јединoм не могу такву чудотворну моћ да припишем, као што то чини г. писац. А што се тиче наведених примера из историје, то ја г. писцу могу за сваки пример навести десет других, из којих се може видети, да самопоуздање није ни до чег дотерало, дакле онда би се самопоуздање морало проклињати, као што га г. писац уздиже. Ето н. пр. Гали су са највећим самопоуздањем упали у Италију. Њихов војсковођа Брен одговорио је Римљанима поносито, да право своје носи на врху мача свога, па ипак су се Гали морали селити из Италије. Наполеон први упао је са највећим самопоуздањем у Русију, а оданде се вратио потучен. Са не мањим самопоуздањем објавио је Наполеон III. Немачкој рат, па за неколико недеља би потучен, посрамљен и заробљен, Још са већим поуздањем упао је краљ Милан у Бугарску и држао је као у воску, да ће за који дан ући у Софију, али је у место у Софију, морао безобзирце бегати натраг на челу са братоубилачким кајинским жигом, а праћен народним клетвама.

Таквих примера могао бих још тушта навести, али није нужно. И из наведених види се, да није довољно само самопоуздање, него да успех зависи и од других чињеница и прилика. Самопоуздање је драгоцено оружје у у борби за опстанак, али за победу су нужне и друге врсте оружја. (Наставиће се.)

Трговина.

= **Нови Сад** 24. априла (6. маја) Житарска радња. Како је време напредно, за ово доба године усљед кише и ветрова северних хладно тако да је на више стране снега пре, па и лицем на Ђурђев дан било, посао је на житарским пијацама се учврстио, цене особито кукурузу покрећу се на више. На нашој пијаци је ових дана мали довоз са храном био. Продавци нису били задовољни са нуђеном им ценом шенице и кукуруза те су изостали од пијаце. Промета је у опште мало. Цена је код нас шеници прве каквоће 7 ф. 80—90 н., средња 7 ф. 30—50 н., лакша роба 7 ф. Наполица 6 ф., 70 н. Јечам 4 ф. 20—40 н. Зоб 5 ф. 50—60 н. Кукуруз 4 ф. 60—70 н. Све од 100 кгр.

Производи. Вариво. Пошто је за засејано вариво, које је већином већ и изникнуло ово хладно време врло шкодљиво, и као да ће се морати поново посевати, а тиме нова роба закаснити, старој роби је цена чврћа и напреднија. Плаћа се пасуљ бели 6 ф. 70—90 н., пасуљица 7 ф. 80—8 ф. жути 6 ф. 70—90 н. Кромпир 2 ф. 50—70 н., лук црни 12—14 ф., од 100 кгр.

Маст свињска је од два дана овамо на горњим пијацама поскупила са 2 до 3 ф., по м. ц. Ова промена није и на нашој пијаци до сада придонела повишицу цене. Промета је код нас мало а плаћа се чиста роба на више 46 ф. 50—47 ф. Сланина сушена 47—48 ф., паљена сеоска 48—49 ф., од 100 кгр.

На свињској пијаци нашој продаје толико има колико је за потрошњу нужно. Односа на горње пијаце нема; не односи се роба ни из Срема ни из Србије, пошто су горње пијаце за робом из Румунске и Ердеља претоварене. Цене су у Будимпешти усљед множине робе попустиле. На нашој пијаци се плаћа за тешке 33—34 н., средње 33—34 н., лака месната роба 35—36 н. Српски жировни у колико их овамо приспе 32—33 н. Све од 1 кгр. Мршави свињи годишњаци 12—14 ф. двогодишњи 18—22 ф., матори 24—32 ф. од пара.

Месарска пијаца. Рогате марве српске по нека чопорица је овамо догоњена. Цене су усљед повишице по горњим марвеним вашарима, и овде нешто више одобрене. Волови српски за месаре 210—240 ф. од пара Теоци 7—8 ф., средњи 9—11 ф., старији 13—14 ф. од ком. Јагњци 4, 6, 8—10 ф. од пара. Коже телеће 2 ф 10—80 н., јагњеће 80—1 ф 20 н. од пара Говеђе месо 44 н., телеће 48 н., свињско 48 н., од клгр.

На живинској пијаци је доста живахне продаје и после прошлих празника. Цене су ове: Пилићи млади 80—90 н., кокоши 1 ф. 20—40 н., гушчићи 2—2 ф. 50 н., кљукане гуске 3 ф. 80 н. до 4 ф. 20 н., од пара.

Трговина по отвореним трговачким радњама, и продаја занатлијске робе само врло ограниченим прометом и пазаром.

Време променљиво, облачно хладно. Вода у Дунаву од Пожуна до Оршаве у опадању.

Најновије вести.

— „Пол. Кор.“ јављају из Атине, да су заступници сила учинили нов корак код грчке владе. Они траже од ње јасан и одлучан одговор у ствари разоружања. Од овог одговора зависи да ли ће заступници напустити Атину, што би био предзнак блокирања грчких пристаништа. — У Атини се шта више 5. маја пронео глас да ће заступници сила, осим француског и руског отпутовати данас из Атине. Ситуација још и сада запета, можда ће се разбистрити брзојави који нам вечерас стижу.

— У Чикагу (Америци) је било сукоба између социјалиста и полиције. Пет полицаја је пало мртвих, а има их много рањених. Од социјалиста је такође много рањено.

— Са разних страна Аустро-Угарске и Босне стижу вести да је падао снег и да је било мраза.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 24. априла у вече.)

Атина. Пет конзула предали су данас до подне министру председнику Делијанису ноту, у којој траже одлучан одговор о разоружању. У ноти се наглашује, да ће посланици у случају неповољног одговора, за кратко време напустити Атину. Сазван је министарски савет. Одговор се очекује још данас.

Беч. Из Чикага у Америци стижу овдашњим листовима брзојавне вести о судару радника и полиције. Сукоби су трајали три дана и били су врло крвави. С обе стране има много мртвих и рањених. Међу палима има много Пољака и Немаца.

ОГЛАСИ.

Стечај.

На основној школи комуналној са српским и мађарским наставним језиком у Луговету, упражњена је штација учитељска.

Приходи штације су: 1., 300 фор. плате, 2., 12 кубичних метара дрва за гориво 3., леп стан са кућним вртом.

Натецатељи дужни су изложити: 1. своје године и своју вероисповест, 2. свршене науке, 3. прибављене способности, 4. познавање језика, 5. досадашње занимање.

Своје по закону удешене и штемпловане молбенице ваља управити на мађ. кр. министарство за богоштовље и јавну наставу до 3. (15.) јунија 1886, и послати у Лугош управној власти крашо-серењске жупаније.

Напомиње се, да постављени учитељ мора знати црквено појање православно и да ће дужан бити певницу држати. Молбенице, које касно стигну или не буду иначе у реду, неће се у обзир узимати. 1—1

СТЕЧАЈ.

Има се попунити место учитеља на лесковачкој комуналној основној нар. школи, на којој је предавачки језик српски, румунски и мађарски.

Приходи овога места јесу:
1. 300 ф. годишње плате.
2. 12 куб, мет. дрва за гориво.
3. Честит стан са баштом за зелен.

Натецатељи имају показати:
1. Године живота и вероисповест своју;
2. свршене науке;
3. стечену учевну способност;
4. знају ли мађарски;
5. Досадање занимање.

Молбенице на мађарском језику са законом прописаним штемплом, упућене на велеуважено м. кр. министарство богоштовља и јавне наставе, ваља послати до 19. (31.) маја о. г. административној власти крашо-серењске жупаније у Лугош.

Осим тога се напомиње, да је учитељ дужан успуњавати дужности православног црк. појања, и да се задоцњене или непотпуне молбенице у обзир не узимљу.

У Лесковцу 28. априла ст. к. 1886.

1—1 **Комунилни школски савет.**

ОД 24. АПРИЛА (6. МАЈА) 1886.
прима новоотворена
АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА
Дра П. МИХАЈЛОВИЋА
У ЗЕМУНУ
заступства у правним стварима и обране у кривичним предметима.
Сироте и убоги бити ће **безплатно** заступани. 1—3

НЕОГРАНИЧНА
ПРВА СРПСКА ФАБРИКА.
Пре кратког времена, одпочео сам у већем фабричном раду мој производ сваке сорте женских и дечијих обућа. Молим моју досадању штовану муштерију а тако исто и остале гг. трговце да ме са њином поруком што више удостоје. За добру и тачну израду јамчим.
С поштовањем
Д. Бошковић,
1—6 Будим-Пешта Wollgasse Nr. 8.

МАНУФАКТУРНА РАДЊА
Ј. ЈОВАНОВИЋА
У БЕЛОЈ ЦРКВИ
потребује једног спомоћника и једног практиканта, који могу одма ступити. 1—1

ми се кунијаше, да су мирни људи и да у њиховој кући нема ни трага од каквог црвенокапца, а одмах за тим искочи из штале онај несретник — и при тим речима показа на трупину — ком јуначко срце није могло поднети, да се као жена крије, те опали своју пушку на нас, но лоше среће би и ја му јатаганом одрубих главу.“

„Кривац је погинуо, браћо, али невина се крв не сме проливати. Ја узимам на душу овог Немца, његову жену и децу и не дам, да им ико шта зло учини,“ рече одлучно Завиша, а Немица му се обвила око колена и љубљаше ноге и чакшире му.

„Е вала, нека ти буде! Кад их узимаш на душу, нека ти буду на души!“ одговорише Србијанци и одоше. Немац пак и Немица љубљаху Завиши и ноге и руке и благосиљаху му и девето колено. Завиша им на то рече, да се у будуће пазе, да не држе с непријатељем, а они му се опет кунијаху, да су они највећи српски пријатељи и да ни сами нису знали, да се у њиховој кући налази један црвенокапац.

С тим се свршила та ствар и ми одосмо из села, по што су нас пре тога становници најсвечаније уверавали, да су они најбољи српски приврженици и пријатељи.

Али на месец дана за тим разбили су нас црвенокапци испред Завишиног села. Са црвенокапцима био је и знаменити мађарски харамбаша Ружа Шандор. Наши се сви разбегли. Само је Завиша отишао својој кући у С., а ја у суседну кућу на таван, одкуда сам могао видети све, што се у Завишиној авлији збива. Завиша се брзо пресвукао у сељачко руво и сад не би нико могао рећи, да је то народни лајтнант, већ какав мирни ратар. У том упаде у његову кућу читава руља белих људи, који су ишли из куће у кућу и пљачкали и убијали. Пред ту руљу изишла је завишина мати. Тражили су од ње блага, а она им рече, да нема ни да се храни, а камо ли каква блага. Почеху је на то злостављати кундацима, на што изиђе и Завишин отац, но и њега злостављаху. На то изиђе и сам Завиша и хтеде упитати бесну руљу и спасти своје родитеље. Но није ни почео добро говорити, а један из те руље приђе му премери га од главе до пете, па за тим рече: „Та то је ребилијант Завиша Милунов, народни лајтнант, који је по селу робио и убијао. Сад је дошло време да му се врати.“ Више није требало тој руљи. Сиромах Завиша потегне иза паса пиштољ у обрану, али већ га није могао ни одапети, јер у том тренутку плануше на њега пушке и он се стропошта мртав. Такођер му убише и оца и матер. Мене пак на тавану ухвати несвестица и неко време нит сам чуо нит сам видео шта, а кад сам опет к себи дошао и погледао кроз рупицу у Завишину авлију, видео сам, како је кундацима и бајонетима она руља утукла и Завишину жену. И једно дете лежало је мртво у авлији, а друго од године дана натакао је на бајонет онај човек, што познаје Завишу и што га потказа. Бајонет му био на пушци, а на бајонету дете, па је тако, држећи пушку у вис, скакао и певао по авлији, дочим су његови другови из куће и соба носили све, што су нашли. Кад сам боље погледао тог човека, што је на бајонету посио убијено Завишино дете, познао сам у њему оног истог Немца, коме је Завиша спасао живот, као и његовој жени и његовој деци...

Ето тако је сиромах Завиша скончао. Бог да му душу прости!“

Тим је чика Марко завршио своју причу, а ми тужно прихватимо: „Бог да му душу прости!“, али нит се куцнусмо, нит писмо после те приче, нити се доцније икоме од нас певало.

З. Ј.

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.